

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Onderwijskunde van de Universiteit van Amsterdam**

Gegevens

datum	Naam instelling	:	Universiteit van Amsterdam
20 juni 2013	Naam opleiding	:	wo-bachelor
onderwerp			Onderwijskunde (180 ECTS)
Besluit accreditatie	Datum aanvraag	:	31 augustus 2012
wo-bachelor	Variant opleiding	:	voltijd
Onderwijskunde	Locatie opleiding	:	Amsterdam
Universiteit van Amsterdam	Datum goedkeuren panel	:	7 februari 2012
(000767)	Datum locatiebezoek	:	2 maart 2012
uw kenmerk	Datum visitatierapport	:	21 juni 2012
2012cu1714	Instellingstoets kwaliteitszorg	:	ja
ons kenmerk			
NVAO/20132005/AH			

bijlagen **Beoordelingskader**

- 3 Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de bachelor- en masteropleiding Onderwijskunde van de de Universiteit van Amsterdam. Het panel heeft beide opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Dit rapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Onderwijskunde over de bachelor- en masteropleiding Onderwijskunde aan de Universiteit van Amsterdam. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de zelfstudie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde scripties, en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor beide opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te

Pagina 2 van 8 hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat beide opleidingen en zowel de voltijd- als de deeltijdvariant van de masteropleiding voldoen aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 1 voor beide opleidingen en varianten als voldoende.

De commissie concludeert dat het domeinspecifiek referentiekader Onderwijskunde een adequaat beeld schetst van het kennisdomein onderwijskunde. Ondanks enkele aanbevelingen biedt het kader voldoende houvast om te verifiëren of de beoogde eindkwalificaties van de opleidingen voldoen aan de eisen die vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleidingen. Met inachtneming van de herziening van eindkwalificaties die nog plaats zal vinden voor de masteropleiding, concludeert de commissie dat de eindkwalificaties aansluiten op het kader en de aanvullingen die de commissie hierop heeft gedaan. Daarmee voldoen de eindkwalificaties aan de eisen die aan een afgestudeerde onderwijskundige op wetenschappelijk niveau gesteld mogen worden. Ook stelt de commissie vast dat de eindkwalificaties aansluiten op het profiel en de oriëntatie van de Amsterdamse opleidingen Onderwijskunde. De opleidingen zijn zowel wetenschappelijk als beroepsgeoriënteerd en beogen professionals op te leiden gericht op beleidsadvies met sterk ontwikkelde academische vaardigheden. Met name voor de bacheloropleiding geldt dat de beroepspraktijk beter in kaart gebracht moet worden zodat sprake is van een helder uitstroomprofiel, zowel voor zittende als kiezende studenten.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt Standaard 2 voor beide opleidingen en varianten als voldoende.

Zowel het bachelor- als het mastercurriculum is recentelijk vernieuwd en in het collegejaar 2010-2011 van start gegaan. De commissie concludeert dat de inhoud en het niveau van de bachelor- en mastervakken adequaat is en waarborgt dat afgestudeerden voldoen aan de eindkwalificaties van de opleidingen. De opbouw van en samenhang tussen de vakken wordt echter onvoldoende duidelijk door de beschrijving van vier algemene leerlijnen in de bacheloropleiding en de wijze waarop wordt toegewerkt naar het vermogen om kennis te produceren in de masteropleiding. Hoewel de leerlijn Methoden en technieken samen met de continue aandacht voor academisch schrijven inzicht biedt in de vertaling van de wetenschappelijke oriëntatie in de curricula, is er in beide opleidingen geen lijn te ontdekken gericht op beleid en advisering, terwijl hier in de afzonderlijke vakken wel degelijk aandacht aan wordt besteed (zelfs meer dan voorheen). De commissie raadt aan om te expliciteren waar en in welke volgorde deze thema's aan bod komen, zodat voor studenten en buitenstaanders duidelijk wordt hoe het geheel aan vakken leidt tot typisch Amsterdamse Onderwijskundigen. Dit zal tevens bijdragen aan het vergroten van de aandacht voor de beroepsoriëntatie van de opleidingen, zodat ook deze voor studenten meer zichtbaar wordt. De commissie kan zich vinden in het didactisch concept, het constitutionele leermodel. De werkvormen die worden toegepast zijn echter niet zo innovatief als van een onderwijskundige opleiding verwacht zou mogen worden. Dit is gesignaleerd door de opleiding, en er zijn vernieuwingen doorgevoerd in het eerste jaar. De commissie heeft er vertrouwen in dat er over een aantal jaar sprake zal zijn van een modernere invulling van het onderwijs. Daarnaast is het aantal contacturen in de masteropleiding relatief laag, mede om tegemoet te komen aan de studenten die de deeltijdvariant van de opleiding volgen. De

Pagina 3 van 8 commissie wijst in dit verband op een mogelijke toekomstige richtlijn vanuit de politiek voor een minimaal aantal contacturen per week.

De voorzieningen en studieondersteuning zijn volgens de commissie adequaat. De studievoortgang en de uitval van studenten zou echter beter gemonitord moeten worden, aangezien deze fors is. De opleidingen hebben maatregelen getroffen om het studietempo te verhogen, maar hebben geen beeld van de reden van uitvallende studenten, terwijl de cijfers niet stroken met de indruk die in de praktijk bestaat van gemotiveerde en betrokken studenten. Daarnaast beoordeelt de commissie ook de instroom als bedreigend laag. De opleiding heeft in dit kader al adequate maatregelen genomen, maar zou hier mogelijk nog terrein kunnen winnen door een heldere profilering, meer focus in het eerste jaar maar ook in latere jaren op de onderwijskundige beroepspraktijk en het aantrekken van internationale studenten. Ook zal het verder intensiveren van het onderwijs nodig zijn om te voorkomen dat studenten die relatief weinig uren aan hun studie besteden de opleiding succesvol doorlopen, en de opleiding als geheel minder serieus genomen wordt.

De commissie concludeert dat er sprake is van een goede staf bestaande uit voldoende en grotendeels gepromoveerde docenten. Daarnaast is vanuit de faculteit oog voor de werkdruk en het professionaliseren van docenten en worden docenten actief betrokken bij de kwaliteit van het onderwijs doordat zij de evaluatieresultaten van hun eigen vak evalueren en betrokken worden bij het collegiaal overleg dat regelmatig plaatsvindt. De commissie zou graag zien dat dit overleg geformaliseerd wordt en dat ook studenten hierbij betrokken worden.

Naar aanleiding van de documenten die zij heeft ingezien en de gesprekken die zij heeft gevoerd tijdens de visitatie constateert de commissie dat er in de afgelopen tijd bijzonder veel initiatieven zijn ontplooid om de kwaliteit van de opleidingen te bevorderen, zoals het aanstellen van een hoogleraar, het vergroten van de aandacht voor de beroepspraktijk, het maken van een start met innovatieve werkvormen en het vergroten van de aandacht voor docentprofessionalisering. Ondanks de kritische opmerkingen die de commissie heeft ten aanzien van de (zichtbaarheid van) aandacht voor de beroepspraktijk, de uitwerking van het didactische concept, de instroom en rendementen en de betrokkenheid van studenten bij kwaliteit zorg, heeft de commissie er vertrouwen in dat er voldoende zicht bestaat op en controle uitgeoefend wordt op de kwaliteit van de opleidingen. De verbeterpunten die de commissie benoemde waren steeds al gesignaleerd en in mindere of meerdere mate geïmplementeerd in de opleidingen. De commissie vertrouwt er op basis van de documentatie en gesprekken dan ook op dat de inhoud en vormgeving van het programma, de kwaliteit van het personeel, en de opleidingsspecifieke voorzieningen, de toegelaten studenten in staat stellen om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 3 voor beide opleidingen en varianten als voldoende.

De commissie concludeert dat er op dit moment sprake is van een aantal adequate ontwikkelingen ter verbetering van het systeem van toetsing. De commissie waardeert deze initiatieven, die zullen leiden tot een systeem van toetsing waarbij toetsing en beoordeling minder afhankelijk wordt van de individuele docent. Tegelijkertijd vraagt zij aandacht voor de tijd en inzet die deze maatregelen vereisen. De examencommissie zal zich volgens de commissie gedurende dit proces proactief op moeten stellen. Uiteindelijk zal het systeem van toetsing meer transparant en uniform moeten worden opgezet. De commissie

Pagina 4 van 8 benadrukt het belang van het doorvoeren van een beoordelingsformulier voor de scriptie in de masteropleiding op korte termijn. Naast het opstellen van criteria en formulieren hecht de commissie ook waarde aan het ondersteunen en trainen van docenten op dit vlak, waarmee een goede start is gemaakt. Er is volgens de commissie sprake van een adequate en afgestemde mix van toetsvormen, ook zijn de inhoud en het niveau van de toetsen die de commissie bestudeerd heeft in orde. Ondanks de noodzakelijke ontwikkelingen die nog doorgevoerd zullen moeten worden om het toetssysteem te optimaliseren is de commissie er van overtuigd dat gedurende de opleidingen voldoende valide en betrouwbaar wordt getoetst of studenten de eindkwalificaties behaald hebben.

Om het eindniveau van de studenten te bepalen heeft de commissie scripties ingezien van de bacheloropleiding en van de deeltijd en voltijdvariant van de masteropleiding. Op basis van deze scripties, de extra onderzoeksverslagen die zij heeft ingezien tijdens de visitatie en de informatie die zij heeft ontvangen over de uitstroom van beide opleidingen stelt zij vast dat studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. De commissie is onder de indruk van de inhoud en het niveau van de scripties en stelt vast dat de aandacht die in de opleidingen bestaat voor academisch schrijven hieruit duidelijk naar voren komt. Wel vraagt zij aandacht voor de beperkte mate waarin op dit moment gerefereerd wordt aan internationale literatuur.

Het verdient volgens de commissie aanbeveling om de scriptieonderwerpen meer te laten aansluiten op de onderzoeksexpertise van de docenten. Studenten zullen dan meer dan nu het geval is deel uitmaken van de onderzoeksgemeenschap en zich profileren binnen het Amsterdamse profiel.”

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft in het bijzonder de aanbevelingen van de commissie om het onderwijs te intensiveren en om meer innovatieve werkvormen te implementeren.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 26 maart 2013 naar voren te brengen. Bij e-mail van 20 juni 2013 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen in bijlage 2.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Onderwijskunde (180 ECTS; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Bestuurlijke afspraak

De NVAO heeft een bestuurlijke afspraak gemaakt met de instelling om, in het licht van de aanbevelingen in het visitatierapport, voor 15 januari 2015 te rapporteren aan de NVAO over de intensivering van het onderwijs in de opleiding. Het college van bestuur van de instelling heeft deze afspraak bij brief van 23 mei 2013 bevestigd.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2014 en is van kracht tot en met 31 december 2019.

Den Haag, 20 juni 2013

Voor het bestuur van de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	v v
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	v v
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	v v
Eindoordeel		v v

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Docent-student ratio	1 : 33 (bachelor en masteropleidingen samen)																																																																																			
Kwalificatie docenten	10/17 (58%) gepromoveerd + 6/17 promovendi																																																																																			
Studielast	Studenten geven aan 23 uur te studeren.																																																																																			
Contacturen	Propedeuse voltijd: 12,6 contacturen/week Tweede jaar voltijd: 8 contacturen Derde jaar voltijd: 8 contacturen																																																																																			
Rendement	<p>Uitval na 1, 2, en 3 jaar</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Cohort</th> <th>2006</th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Uitval na 1jr</td> <td>33,3%</td> <td>50%</td> <td>20%</td> <td>22,2%</td> <td>16,7%</td> <td>57,1%</td> </tr> <tr> <td>Uitval na 2jr</td> <td>33,3%</td> <td>66,7%</td> <td>30%</td> <td>44,4%</td> <td>33,3%</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Uitval na 3jr</td> <td>55,6%</td> <td>66,7%</td> <td>20%</td> <td>33,3%</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>(cohort: voltijd, instroom vwo, 1ste jaar, 1ste opleiding)</p> <p>Rendement (vwo-instroom)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Cohort</th> <th>2006</th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Rendement na 3 jaar</td> <td>33%</td> <td>-</td> <td>20%</td> <td>22%</td> </tr> <tr> <td>Rendement na 4 jaar</td> <td>33%</td> <td>-</td> <td>60%</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rendement na 5 jaar</td> <td>33%</td> <td>33%</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rendement na 6⁽⁺⁾ jaar</td> <td>44%</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>(instroom 2007 aantal 6, geen diploma behaald in 3 of 4 jaar!)</p> <p>Rendement (totale instroom)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Cohort</th> <th>2006</th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Rendement na 3 jaar</td> <td>20%</td> <td>6%</td> <td>25%</td> <td>27%</td> </tr> <tr> <td>Rendement na 4 jaar</td> <td>25%</td> <td>22%</td> <td>39%</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rendement na 5 jaar</td> <td>25%</td> <td>39%</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rendement na 6⁽⁺⁾ jaar</td> <td>30%</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Uitval na 1jr	33,3%	50%	20%	22,2%	16,7%	57,1%	Uitval na 2jr	33,3%	66,7%	30%	44,4%	33,3%		Uitval na 3jr	55,6%	66,7%	20%	33,3%			Cohort	2006	2007	2008	2009	Rendement na 3 jaar	33%	-	20%	22%	Rendement na 4 jaar	33%	-	60%		Rendement na 5 jaar	33%	33%			Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	44%				Cohort	2006	2007	2008	2009	Rendement na 3 jaar	20%	6%	25%	27%	Rendement na 4 jaar	25%	22%	39%		Rendement na 5 jaar	25%	39%			Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	30%			
Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011																																																																														
Uitval na 1jr	33,3%	50%	20%	22,2%	16,7%	57,1%																																																																														
Uitval na 2jr	33,3%	66,7%	30%	44,4%	33,3%																																																																															
Uitval na 3jr	55,6%	66,7%	20%	33,3%																																																																																
Cohort	2006	2007	2008	2009																																																																																
Rendement na 3 jaar	33%	-	20%	22%																																																																																
Rendement na 4 jaar	33%	-	60%																																																																																	
Rendement na 5 jaar	33%	33%																																																																																		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	44%																																																																																			
Cohort	2006	2007	2008	2009																																																																																
Rendement na 3 jaar	20%	6%	25%	27%																																																																																
Rendement na 4 jaar	25%	22%	39%																																																																																	
Rendement na 5 jaar	25%	39%																																																																																		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	30%																																																																																			

Pagina 8 van 8 **Bijlage 3: panelsamenstelling**

- prof. dr. J. J. G. Van Merriënboer, hoogleraar Learning and Instruction en onderzoeksdirecteur van de afdeling Educational Development and Research, Universiteit Maastricht (voorzitter);
- prof. dr. P. Van Petegem, gewoon hoogleraar Onderwijskunde, Universiteit Antwerpen (vice-voorzitter);
- prof. dr. R.H. Mulder, hoogleraar Educational Science, University of Regensburg;
- drs. B. Zandsteeg, senior consultant en manager bij TriamFloat;
- P. J. Smits, student bacheloropleiding Onderwijskunde, Universiteit Twente;

Het panel werd ondersteund door N.M. Verseput MSc, secretaris (gecertificeerd).